

نامه‌هایی از تبریز

نوشته ادوارد براون

ترجمه حسن جوادی

شرکت سهامی انتشارات خوارزمی

فهرست

۵	مقدمه ناشر
۹	پیشگفتار مترجم
۲۷	پیشگفتار مؤلف
۷۷	متن نامه‌ها
۷۹	مقدمه
۸۱	نامه شماره ۱
	تلگرامهایی از تبریز که «انجمن سعادت» استانبول به انگلستان ارسال داشته است
۸۲	نامه شماره ۲
	شرح ارسالی «انجمن سعادت»
۸۳	نامه شماره ۳
	نامه‌ای از ققیزاده
۸۶	نامه شماره ۴
	نامه دیگری از ققیزاده
۸۸	نامه شماره ۵
	ترجمه مقاله‌ای از روزنامه «ینی‌اقدام»
۹۶	نامه شماره ۶
	سواد کاغذ ققیزاده به ادوارد براون
۱۰۰	نامه شماره ۷
	نامه‌ای از ققیزاده
۱۱۰	نامه شماره ۸
	ترجمه مقاله‌ای از روزنامه «ترجمان‌الحقیقت»

۱۱۵	نامه شماره ۹ سواد کاغذ تقی‌زاده
۱۲۴	نامه شماره ۱۰ نامه‌ای از تقی‌زاده
۱۳۲	نامه شماره ۱۱ سواد نامه تقی‌زاده با امضای «محمد قزوینی»
۱۴۸	نامه شماره ۱۲ خلاصه‌ای از مراسلات رسمی دولت ایران
۱۵۰	نامه شماره ۱۳ ترجمه مقاله‌ای از روزنامه «ترجمان الحقیقت»
۱۵۳	نامه شماره ۱۴ نامه‌ای از تقی‌زاده
۱۵۶	نامه شماره ۱۵ نامه‌ای از «حسین کاظم‌زاده ایرانشهر» با دو ضمیمه
۱۷۷	نامه شماره ۱۶ سه نامه از مشهد
۱۷۹	نامه شماره ۱۷ نامه‌ای از تقی‌زاده
۱۸۵	نامه شماره ۱۸ نامه دیگری از تقی‌زاده
۱۸۹	ضمیمه نامه شماره ۱۸ کاغذی از شجاع‌الدوله به احمدخان
۱۹۰	نامه شماره ۱۹ نامه‌ای از تقی‌زاده
۱۹۷	نامه شماره ۲۰ نامه دیگری از تقی‌زاده
۲۰۰	تراجم احوال شهدا
۲۴۹	نامه شماره ۲۱ شرح حال ثقة الاسلام نقل از «حبل‌المتین»
۲۵۹	گزارشهای اروپائیان
۲۶۹	فهرست اعلام تصاویر

مقدمه ناشر

در سال ۱۳۴۷ شرکت سهامی انتشارات خوارزمی با آقای حسن جوادی قراردادی بست تا کتاب چاپ نشده «نامه‌هایی از تبریز» را از عکس دستنویس «ادوارد براون» به فارسی برگرداند. کار ترجمه و نشر بیش از آن به طول انجامید که پیش‌بینی می‌شد. از آغاز کوشش مترجم و ناشر در این بود که اصل فارسی نامه‌ها را پیدا کنند، و چون گمان می‌رفت که مرحوم تقی‌زاده بتواند کمکی در این راه بکند، به ایشان مراجعه شد. ولی ایشان که دچار ضعف کمهولت بودند نتوانستند چیزی بیاد آورند و مشکل نام حقیقی نویسنده نامه‌ها و دست‌یافتن به اصل آنها همچنان باقی ماند. تا آنکه آقای جوادی به انگلستان سفر کردند و به یاری دکتر لکه‌پارت اصل نامه‌ها را یافتند. عکس این نامه‌ها در اوایل سال ۱۳۵۰ به تهران رسید. در نامه‌ای آقای جوادی پس از یافتن اصل نامه‌ها خواسته بودند که نامه‌های اصلی به جای ترجمه ایشان منتشر شود، و چون خود ایشان در سفری دراز مدت بودند، کار تصحیح و تنقیح نامه‌ها به عهده «هیأت دبیران انتشارات خوارزمی» افتاد. این کار نزدیک به یک سال طول کشید تا کتاب حاضر فراهم آمد.

همه نامه‌ها به خط و امضای مرحوم تقی‌زاده است، به جز نامه‌های شماره ۶ و ۹ که ظاهراً به خط مرحوم قزوینی است؛ در آغاز این دو نامه براون یادداشت کرده است: سواد کاغذ تقی‌زاده... نامه شماره ۱۱ عیناً مطالب مقاله‌ای است که در حبل‌المتین - شماره ۳۹، سال نوزدهم - با عنوان «وقایع جانگداز شمال» منتشر شده است، قسمت آخر این مطلب در حبل‌المتین حذف شده بود که از روی سواد تقی‌زاده به خط مرحوم محمد قزوینی